

Forord

Testning og evalueringer gennemsyrrer i højere og højere grad samfundet: Børnehaver, skoler og uddannelsesverdenen i øvrigt bliver udsat for sprogtestning og evalueringer på mange niveauer og med mange formål og konsekvenser. Derfor har vi fundet det relevant for tredje gang i Sprogforums historie at sætte fokus på måling af sproglige kompetencer. De to tidligere numre der har haft sprogprøvning som tema, er henholdsvis nr. 11 med titlen: *Evaluering af sprogfærdigheder* (1998) og nr. 23, der slet og ret hedder *Evaluering* (2002).

Nogle af artiklerne i dette nummer behandler formativ evaluering, men hovedvægten ligger på summativ evaluering, sprogtestning, udefrakommende evalueringer og disses forskelligartede indvirkning på de berørte institutioner og individer, det være sig børnehavebørn, lærere som elever og studerende.

Indvirkning og konsekvenser af testning og evalueringer kan være vidtrækkende og indgribende på flere områder: Undervisningen berøres positivt eller negativt, hvilket indvirker på lærernes arbejde og følgelig også på elevernes og de studerendes sprogarbejde. Nogle sprogtest influerer også direkte på individers liv og fremtid, og evalueringer af undervisningsprogrammer og uddannelser skaber nye pædagogiske og sociale realiteter, f.eks. ved at bidrage til øget social segregering af institutionerne.

I takt med at undervisningen på de videregående uddannelser i flere og flere tilfælde foregår på engelsk, er behovet for at fastsætte og vurdere en passende kvalitet af denne engelsksprogede undervisning blevet påtrængende. På de videregående uddannelsesinstitutioner foregår der i øjeblikket diskussioner af lærernes engelsksproglige kompetencer, og der bliver udviklet metoder til certificering af de involverede lærere. Dette relativt nye evalueringsfelt har vi også valgt at præsentere i dette nummer.

Kronik: Lilian Rohde: Sprog er nøglen til verden – men er en ekspertrapport nøglen til fremtiden?

I kronikken reflekterer kronikøren over, hvor visionær og fremadrettet rapporten »Sprog er nøglen til verden« i realiteten er.

Peter Dahler-Larsen: Sprogtest, evalueringer og deres virkninger

I denne indledende artikel diskuterer Peter Dahler-Larsen sprogtest og eksterne evalueringer i relation til det omgivende samfund. Hans pointe er at testning og evalueringer aldrig er politisk neutrale, men i mere eller mindre udtalt grad er en del af landets sprogpolitik.

Lars Stenius Stæhr: De nationale test – positiv eller negativ washback på undervisningen?

Kan en test der er tænkt til at være formativ, men som bliver brugt som en summativ test, have en positiv effekt på elevernes læring? Dette spørgsmål behandler Lars Stenius-Stæhr i sin gennemgang af folkeskolens nationale test ved at sætte læringsmål og testmål i relation til hinanden.

Mirjam Lehmkuhl: Sprogvurdering af børn og unge med dansk som andetsprog – overvejelser, inden man går i gang

Sprogvurderinger er en del af al god sprogpædagogik, fastslår Mirjam Lehmkuhl. Derfor er det alfa og omega at den person der sprogvurderer unge og børn helt ned til børnehævealderen, har de fornødne kvalifikationer og gør sig en lang række refleksioner. Disse forhold har Mirjam Lehmkuhl fokus på i artiklen.

Danièle Eychenne: Folkeskolens afgangsprøver i fransk på godt og ondt!

I denne artikel gør Danièle Eychenne rede for indhold i og formål med den nationale test i fransk i folkeskolen. Hun diskuterer undervejs positiv og negativ washback af testen.

Christian Ydesen: Risikofyldte test – erfaringer fra dansk testhistorie

Testning og evalueringer er ikke noget nyt fænomen i Danmark. Denne artikel tager et historisk udgangspunkt og indvier læseren i de intelligencetest og modenhedsprøver som danske børn blev udsat for fra engang i 1930'erne. Det drejer sig om højrisikotest hvis resultater ofte havde vidtrækkende indvirkning på børnenes liv.

Joyce Kling og Lars Stenius Stæhr: Certificering af universitetsunderviseres engelsksproglige kompetencer

Artiklen præsenterer os for en certificeringsprocedure som forfatterne har udviklet i regi af Center for internationalisering og parallelsproglighed (CIP) på Københavns Universitet.

Louise Denver, Christian Jensen, Inger M. Mees og Charlotte Werther: Hvad synes du selv? – Om underviseres evaluering af egne kompetencer i engelsk

Også denne artikel drejer sig om passende engelsksproglige kompetencer når undervisningen foregår med engelsk som undervisningssprog. Forfatterne giver os indblik i resultaterne af en undersøgelse på CBS hvor lærere på den ene side har selv vurderet deres engelsk-

kompetencer, og de studerende og et hold af eksperter på den anden side tilsvarende har vurderet de pågældende læreres engelskkompetencer.

Åbne sider: Claus Haas: Det danske samfund – et mono- eller flerkulturelt demokrati?

Artiklen kaster et kritisk lys over den politiske diskurs om Danmark som et mono- eller flerkulturelt samfund og forestillingen om at et flerkulturelt samfund skulle være en trussel mod demokratiet, en forestilling der er udbredt på tværs af det politiske spektrum. Forfatteren argumenterer for at indvandrere og deres efterkommere ikke blot gør det danske samfund mere flerkulturelt, men også mere demokratisk.

Derudover indeholder dette nummer følgende rubrikker: *Godt Nyt* med udvalgt nyere litteratur til temanummeret fra Danmarks Pædagogiske Biblioteks sprogsamling samt udvalgte elektroniske ressourcer til emnet, *Andet Godt Nyt* med udvalgte værker om sprog- og sprogundervisning som for nylig er indgået på Danmarks Pædagogiske Bibliotek, samt *Meddelelser*.

Redaktionen